

Sygn. akt. I.C. 976/14

Dnia 15 lipca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący : SSO Maria Tokarz

Protokolant : starszy sekr. sąd. Agata Kasalik

po rozpoznaniu w dniu 15 lipca 2015 r. w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z powództwa K. C.

przeciwko (...) S.A. w W. i S. J. (1)

o zapłatę

I. Zasądza od (...) S.A. w W. na rzecz powoda K. C. kwotę 97.829,17 (dziewięćdziesiąt siedem tysięcy osiemset dwadzieścia dziewięć 17/100) złotych z odsetkami ustawowymi od kwoty 97.396,40 (dziewięćdziesiąt siedem tysięcy trzysta dziewięćdziesiąt sześć 40/100) od dnia 6 lipca 2014 r. do dnia zapłaty;

II. Zasądza in solidum od (...) S.A. w W. i S. J. (2) na rzecz powoda K. C. kwotę 4.000 (cztery tysiące) złotych z odsetkami ustawowymi od (...) S.A. od dnia 6 lipca 2014 r. a od S. J. (1) od dnia 19 września 2014 r. do dnia zapłaty;

III. W pozostałej części powództwo oddala;

IV. Nakazuje ściągnąć od (...) S.A. w W. na rzecz Skarbu Państwa – kasa Sądu Okręgowego w Nowym Sączu kwotę 4.892 (cztery tysiące osiemset dziewięćdziesiąt dwa) złote z tytułu niewiszczonej opłaty od pozwu

V. Pozostałe koszty postępowania między stronami wzajemnie znosi.

Sygn. akt IC 976/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 15.07.2015 roku

Pozwem inicjującym przedmiotowe postępowanie sprecyzowanym pismem z dnia 23.12.2014 r. powód K. C. domagał się: zasądzenia od (...) S.A kwoty 120.544,40 zł w tym solidarnie z pozwanym S. J. (1) kwoty 4000 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 164.000 zł od dnia 6.07.2014 do 1.08.2014 roku, a od kwoty 102.544,40 zł od dnia 2.08.2014 do dnia zapłaty, kwoty 4000 zł solidarnie od pozwanych (...) S.A. S. J. od dnia 6.07.2014 roku do dnia zapłaty, przyznania mu comiesięcznej renty uzupełniającej w kwocie 3527 zł począwszy od 1.06.2013 roku płatną z góry do 10-tego każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami na wypadek zwłoki, ustalenia odpowiedzialności (...) S.A. za uszkodzenie narządu ciała powoda pozostającego w związku przyczynowym z wypadkiem jakie mogą ujawnić się w przyszłości, w szczególności kosztów zakupu protez i dostosowania domu powoda do jego możliwości fizycznych,

zasądzenia od pozwanego (...) S.A kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego wg. norm przepisanych. (k.1-9 i k. 116-118).

Uzasadniając swoje żądania powód podniósł, że w wyniku wypadku z dnia 10.05.2013 roku jakiego doznał na terenie Zakładu Handlowo-Usługowego (...) pozwanego S. J. wymagał amputacji lewej stopy. Sprawca wypadku M. S. (1), kierowca wózka jezdniowego został prawomocnie skazany za przestępstwo z 156 par 2 k.k. W toku postępowania karnego nie stwierdzono przyczynienia się powoda do skutków wypadku. Doznane obrażenia ciała spowodowały niezdolność do jakiegokolwiek pracy i samodzielnej egzystencji powoda. Wiązą się też z koniecznością korzystania z pomocy osób trzech w czynnościach życia codziennego. Wpływają na stan psychofizyczny powoda i wymusiły zmiany w dotychczasowym życiu. Powód czuje się niepotrzebny, jego nastrój jest znacznie obniżony. Stał się osobą zaleźną i drażliwą. Jest apatyczny i nie potrafi odczuwać radości. Zdaniem powoda uwzględniając m.in. stopień jego kalectwa, stosownym jest przyznanie jednorazowo kwoty nie mniejszej niż 150.000 zł zadośćuczynienia. Do czasu wypadku powód samodzielnie wykonywał wszystkie prace związane z samoobsługą i prowadzeniem gospodarstwa domowego, zajmował się uprawą jarzyn, dzięki czemu dorabiał do skromnej emerytury. Ze sprzedaży warzyw uzyskiwał 500-700 zł w sezonie uprawnym. Utracone w ten sposób korzyści majątkowe z działalności ogrodniczej po odliczeniu zakupu nasion i sezonowości produkcji zdaniem powoda miesięcznie wynoszą 400 zł. Jego życiową pasją były tańce ludowe. Od wypadku powód nie rozwija swoich zainteresowań i pasji. Powód zaznaczył, że wymaga pomocy przy wszystkich czynnościach życiowych po 4-6 ha dziennie, co przy przejściu stawki fundacji (...) z W. w kwocie około 22 zł za godzinę daje 37.800 zł rocznie samych kosztów opieki. Przeciętnie za 5 ha dziennie opieki w ciągu jednej doby powodowi potrzeba 104 zł, w skali miesiąca 3120 zł. Utracone dochody z uprawy roli wynoszą natomiast średnio 407 zł miesięcznie. Łączna kwota renty, której powód się domagał w tej sprawie wynosi zatem 3.527 zł. Ponadto powód domagał się kwoty 106.544,40 zł zadośćuczynienia w tym solidarnie od obu pozwanych co do kwoty 4000 zł oraz kwoty 14.000 zł potrzebnej na zakup nowej protezy. Powód przyznał, że otrzymał od ubezpieczyciela sumę 48.603,60 zł jako łączną kwotę zadośćuczynienia, zwrotu kosztów opieki i zryczałtowanych kosztów leczenia. Wyplacona jednak kwota zadośćuczynienia, nie wypełnia kompensacyjnej funkcji. Strona pozwana (...) S.A. odmówiła w toku postępowania likwidacyjnego zawarcia ugody. Wyplacone kwoty zostały rażąco zaniżone i bezpodstawnie obniżone o przyczynienie się powoda do szkody w 30%. Zdaniem powoda pomniejszenie o dalsze 4000 zł bezspornej części roszczenia tytułem franczyzy redukcyjnej w przypadku szkody osobowej nie znajduje uzasadnienia prawnego. Pozostaje w sprzeczności z zasadami słuszności zwłaszcza, że pokrzywdzony nie jest stroną umowy ubezpieczenia OC a podmioty zobowiązane do naprawienia krzywdy ponoszą odpowiedzialność solidarną za jej naprawienie. Zapis OWU w zakresie szkód osobowych nosi znamiona klauzuli niedozwolonej.

Strona pozwana (...) S.A. w odpowiedzi na pozew (k.36-39) wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwana zarzuciła, że stosownie do zawartej umowy ubezpieczenia suma ubezpieczenia wynosiła 150.000 z , a przy uwzględnieniu franczyzy redukcyjnej 4000 zł, górną granicę odpowiedzialności (...) S.A stanowi zatem kwota 146.000 zł. Wobec wypłacenia kwoty 48.603,60 zł powodowi podniesione przez niego roszczenia ponad kwotę 97.396,40 zł są bezzasadne. Orzeczeniem lekarza (...) stopień trwałego uszczerbku powoda na zdrowiu ustalono na 50%, dlatego ubezpieczyciel przyznał mu 70.000 zł zadośćuczynienia pomniejszone o 30% przyczynienia. Pozwana zaznaczyła, że wypłacono powodowi też koszty opieki. Zdaniem pozwanej powód nie wymaga opieki od czasu wypadku po 5 ha dziennie, 7 dni w tygodniu. Nieuzasadnione są również wskazane przez powoda stawki opieki z odległych miast P., a nie z terenu zamieszkania. Przyjęte przez powoda stawki są rażąco zawyżone i dotyczą pracowników świadczących usługi opiekuńcze. Powód nie wykazał natomiast by na jego rzecz takie usługi były wykonywane i jakie poniósł z tego tytułu koszty. Ponadto stawki usług opiekuńczych świadczonych przez pracowników opieki społecznej są znacznie wyższe od stawek stosownych przez osoby fizyczne. Powód nie wymagał opieki osób wykwalifikowanych, ale pomocy w prowadzeniu gospodarstwa domowego, czyli nie wymagających szczególnych kwalifikacji, nie ma zatem podstaw do przyjęcia wynagrodzenia za opiekę w kwocie ponad 3000 zł miesięcznie, w sytuacji gdy najniższe obowiązujące wynagrodzenie w pełnym wymiarze czasu wynosi 1680 zł. Roszczenie rentowe jest zatem bezzasadne i zawyżone. Powód poza głośnymi twierdzeniami nie wykazał, że potrzebuje pomocy. Strona pozwana zakwestionowała

rozliczanie w rencie kwoty 400 zł miesięcznie utraconych korzyści związanych z uprawą warzyw. Powód nie wykazał jej zdaniem jakie osiągał dochody z tego tytułu. Strona pozwana przywołała też zapisy umowne dotyczące franszyzy redukcyjnej, określonej umową na 4000 zł. Bezpodstawne i sprzeczne z treścią umowy ubezpieczenia są twierdzenia powoda o braku podstaw do potrącenia kwoty franszyzy redukcyjnej. Niezasadne jest także powoływanie się na OWU innego ubezpieczyciela. Pozwana zakwestionowała roszczenia zakupu protezy za 14.000 zł, gdyż powód nie wykazał go co do zasady i wysokości. Pozwana podniosła też zarzut przyczynienia się powoda do szkody w 30%, gdyż przed wypadkiem powód wielokrotnie przebywał na terenie skupu złomu, mając większą wiedzę i świadomość, że po placu poruszają się różne pojazdy w tym wózki widłowe i wiedział jak przesuwane są kontenery. Powód chodził po placu skupu złomu bez odpowiedniego upewnienia się, czy nie odbywa się ruch pojazdów lub przesuwania kontenerów, nie zachował zatem szczególnej ostrożności.

Pozwany S. J. (1) wniósł o oddalenie powództwa odnośnie żądania dotyczącego zasądzenia od pozwanych solidarnie kwoty 4000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 6.07. do dnia zapłaty i domagał się od powoda zasądzenia zwrotu kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych-k.97.

Pozwany podniósł, że w/w żądanie powoda jest bezzasadne. Powód w sposób nieprecyzyjny ustalił terminy wymagalności odsetek i nie uzasadnił pozwu skierowanego do jego osoby. Powołanie się na OWU ubezpieczyciela nie przesądza o odpowiedzialności S. J..

W piśmie z dnia 23.12.2014 roku k. 116-118 powód podniósł, że postanowienia umowy ubezpieczenia w zakresie sumy ubezpieczenia jako górnej granicy odpowiedzialności ubezpieczyciela i franszyzy redukcyjnej wiążą tylko strony umowy ubezpieczenia, co nie ma wpływu na wysokość roszczeń powoda wynikających z przestępstwa. Powodowi nie była znana umowa ubezpieczenia zawarta między pozwanymi i jego zdaniem pozwani ponoszą odpowiedzialność solidarną za wyrządzoną mu krzywdę. Każdy z pozwanych odpowiada za całość długu, a powód może dochodzić całości lub części od wszystkich pozwanych łącznie lub od jednego z nich. Zaspokojenie przez powoda jednego z pozwanych współdłużników zwalnia z odpowiedzialności pozostałych. Podstawą odpowiedzialności S. J. jest art. 120 kp. Z ostrożności procesowej na wypadek ustalenia, że ubezpieczyciel odpowiada do wysokości sumy gwarancyjnej powód domagał się zasądzenia od (...) S.A. kwoty 101.396,40 zł w tym solidarnie z S. J. kwoty 4000 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 150.000 zł od dnia 6.07.2014 do 1.08.2014, a od kwoty 101.396,40 zł w okresie od 2.08.2014 roku do dnia zapłaty, zasądzenia od pozwanego S. J. renty uzupełniającej w kwocie 3527 zł począwszy od 1.06.2013 roku płatną z góry do 10-tego każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami na wypadek zwłoki, ustalenia odpowiedzialności S. J. za uszkodzenie narządu ciała powoda pozostającego w związku przyczynowym z wypadkiem jakie mogą ujawnić się w przyszłości, w szczególności kosztów zakupu protez i dostosowania domu powoda do jego możliwości fizycznych.

Na rozprawie w dniu 15.07.2015 r. k. 166 powód sprecyzował, że kwota 101.396,40 zł to kwota dalszego zadośćuczynienia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 10.05.2013 roku powód K. C. przebywał na terenie zakładu usługowo –handlowego (...) własności S. J. (1). Powód poszukiwał na złomowisku znajdującym się na terenie tego placu części metalowych. Na terenie tego zakładu nie było wyznaczonych pomieszczeń dla klientów, złom leżał na placu w kontenerach. Po terenie tego placu chodzili klienci. W momencie wypadku powód stał obok kontenera. Pracownik pozwanego S. J. M. S. (1) nie zauważył powoda i zaczął przesuwać wózkiem widłowym kontener. Powód został pod kontener wciągnięty. M. S. (1) w chwili wypadku był trzeźwy. Na placu składu złomu nie było tablic informujących o zakazie poruszania się po terenie składu i ostrzeżeń o poruszaniu się wózków widłowych. Istniały jedynie tabliczki zakazujące klientom wchodzenia do kontenerów. M. S. (1) pracował u pozwanego S. J. w oparciu o umowę zlecenia. M. S. (1) posiadał uprawnienia na jazdę wózkami widłowymi oraz przeszkolenie z bhp. Wózek widłowy był sprawny technicznie. Zakład prowadzony przez pozwanego był kontrolowany przez inspekcje pracy z pozytywnym wynikiem. Przed wypadkiem M. S. obchodził kontener dookoła. Regulamin korzystania ze skupu wisiał w biurze. Po wypadku pojawiły się napisy „o zakazie przebywania wokół kontenerów”.

Prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w G. z dnia 30.04.2014 roku do sygn. II K 877/13 uznano M. S. (1) za winnego popełnienia przestępstwa określonego w art. 156 par 2 k.k. polegającego na tym, że nieumyślnie dokonał ciężkiego uszkodzenia ciała K. C. w ten sposób, że kierując wózkiem jezdniowym podnośnikowym typu B. przesuując kontener na złom spowodował przygniecenie kontenerem stopy powoda w wyniku, którego doznał on rozległego zmiążdżenia stopy lewej z licznymi ubytkami kości i tkanek miękkich co doprowadziło do amputacji stopy lewej w obrębie tkanek zdrowych i spowodował ciężkie kalectwo.

(dowód: wyrok z dnia 30.04.2014 roku k. 12, wydruk z (...) k. 22, w aktach II K 877/13: notatki urzędowe k. 1-2, protokół badania trzeźwości k. 3, protokół oględzin k. 4-5, protokół przesłuchania powoda k. 6-7, protokoły przesłuchania D. Z. (1) k. 12-13, karta szkolenia bhp k. 14, umowa zlecenia k. 15, zaświadczenie k. 16, fotografie k. 20-24, protokół badań technicznych wózka widłowego k. 26-27, decyzja z dn. 14.08.2012 r. k. 27, protokół przesłuchania B.Polaka k. 29-30, postanowienie o przedstawieniu zarzutów k. 33, protokół przesłuchania podejrzanego k. 34-35, protokół oględzin ze zdjęciami k. 37-41, akt oskarżenia k. 54-57, protokół rozprawy z dnia 12.03.2014 r. k. 70-73, protokół rozprawy z dnia 24.03.2014 k. 77-78, protokół przesłuchania D. Z. k. 18-19, protokół rozprawy z dnia 30.04.2014 k. 20-22, wyrok k. 22, zeznania pozwanego S. J. k. 112 0:36:18, zeznania świadka D. Z. (1) k. 165/2 0:5:19, zeznania świadka M. S. (1) k. 165-166 0:14:17, częściowo zeznania powoda k. 111-112 0:16:03 i k 166 0:33:06)

W dacie zdarzenia S. J. (1) posiadał zawartą z (...) S.A. w W. umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej dla klienta indywidualnego oraz małego i średniego przedsiębiorcy. Sumę gwarancyjną za podstawowy zakres ubezpieczenia określono na 150.000 zł, a franczyzę redukcyjną na 4000 zł. Integralną częścią umowy były Ogólne Warunki Ubezpieczenia odpowiedzialności Cywilnej dla klienta indywidualnego oraz małego i średniego przedsiębiorcy, ustalone uchwałą nr (...) Zarządu (...) S.A. z dnia 7.05.2009 roku ze zm. ustalonymi uchwałą nr UZ/421/2010 z dnia 26.11.2010 roku i uchwałą nr (...) z dnia 27.02.2012 roku. Według par 5 pkt 2 OWU franczyza redukcyjna ustalona w umowie ubezpieczenia procentowo, kwotowo lub kwotowo-procentowo to wartość pomniejszająca odszkodowanie z tytułu zajścia każdego wypadku ubezpieczeniowego. Suma gwarancyjna określona w umowie ubezpieczenia wg par 11 OWU określa górną granicę odpowiedzialności (...) S.A. w odniesieniu do wszystkich wypadków ubezpieczeniowych zaistniałych w okresie ubezpieczenia. (...) S.A. wypłaca odszkodowanie z uwzględnieniem franczyzy redukcyjnej w wysokości ustalonej w umowie ubezpieczenia-par 11 pkt 6 OWU.

(dowód: umowa OC k.63-64, OWU k.42-52)

Po wypadku powód został przewieziony do szpitala w G., gdzie tego samego dnia amputowano mu lewą stopę na wysokości 1/3 podudzia lewego. Powód przebywał w szpitalu do dnia 15.05.2013 roku na oddziale ortopedii i traumatologii narządu ruchu. Ponownie został hospitalizowany na oddziale rehabilitacyjnym w okresie od 27.06. do 6.08.2013 roku, gdzie wdrażano go do chodzenia. Przed wypadkiem powód leczył się na cukrzycę, nadwagę, nadciśnienie, chorobę niedokrwienną serca, chorobę zwyrodnieniową kręgosłupa.

(dowód: karty informacyjne leczenia szpitalnego k. 20-21, dokumentacja leczenia k. 90-93, częściowo zeznania powoda k. 111-112 0:16:03 i k 166 0:33:06)

Bezpośrednio po wypadku powód zamieszkiwał w domu swojej siostry W. S.. Pozostawał pod opieką jej i jej córki L. R. to one pomagały mu w czynnościach higienicznych, zmieniały opatrunki, przygotowywały posiłki, podawały leki. Po zakończonym turnusie rehabilitacyjnym w listopadzie 2013 roku powód wrócił do swojego domu. Siostra i jej córka pomagały mu jednak w robieniu zakupów, sprzątaniu, przygotowywaniu posiłków, praniu itp. Odwiedzały go regularnie. Także obce osoby odpłatnie pomagały mu w czynnościach domowych. Powód płacił za te usługi od 10 do 20 zł za godzinę. Powód za pieniądze uzyskane od ubezpieczyciela przeprowadził remont łazienki, przystosowanej dla osoby niepełnosprawnej.

(dowód: częściowo zeznania powoda k. 111-112 0:16:03 i k 166 0:33:06, zeznania świadka L. R. k. 128 0:3:33)

Przed wypadkiem powód przebywał już na emeryturze. Z zawodu był tokarzem. Utrzymywał się z emerytury w kwocie 1450 zł. Rozwijał swoje pasje, tj. jazdę na rowerze, jazdę na nartach, taniec w klubie seniorów oraz uprawę warzyw (hodował pietruszkę, marchewkę, ziemniaki, ogórki, pomidory) na działce przydomowej o pow. 9 arów. Był samodzielną i samowystarczającą osobą. Czasami sprzedawał wychodowane przez siebie płody rolne, w większości jednak przeznaczal je na własną konsumpcję. Nie miał z tego tytułu regularnych dochodów. Po wypadku zaprzestął rozwijania swojego hobby. Nie uprawia warzyw. Otrzymał zasiłek pielęgnacyjny w kwocie 210 zł miesięcznie. Przestał udzielać się towarzysko w klubie seniorów, opuściła go przyjaciółka. Nie może jeździć na rowerze. Powód uskarża się na uciski i otarcia protezy. Nie korzystał z terapii psychologicznej po wyjściu ze szpitala. Nie był leczony psychiatrycznie. Przyjmował leki na uspokojenie. Powód zakupił protezę, którą w całości zrefundował NFZ.

(dowód: częściowo zeznania powoda k. 111-112 0:16:03 i k 166 0:33:06, zeznania świadka L. R. k. 128 0:3:33)

Powód reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika pismem z dnia 2.06.2015 roku, doręczonym ubezpieczycielowi w dniu 6.06.2014 roku, wezwał go do polubownego załatwienia sporu i dobrowolnej zapłaty jednorazowo zadośćuczynienia w kwocie 150.000 zł i zapłaty renty uzupełniającej obejmującej utracone korzyści, koszty leczenia i usług opiekuńczych w kwocie po 2400 zł miesięcznie począwszy od 7.08.2013 roku. Lekarz badający powoda w trakcie postępowania likwidacyjnego ustalił trwały uszczerbek na zdrowiu powoda w wysokości 50% i stwierdził konieczność pomocy osoby trzeciej.

Decyzją z dnia 31.07.2014 roku (...) S.A. przyznało powodowi 3648 zł kosztów opieki, 70.000 zł zadośćuczynienia, 1500 zł kosztów leczenia. Wysokość tych roszczeń pomniejszono jednak o 30% przyczynienia się powoda do skutków wypadku i 4000 zł franczyzy redukcyjnej ostatecznie wypłacając 48.603,60 zł.

(dowód: pismo z dnia 2.06.2014 roku k. 13-14 i k. 69-70, dowód nadania k. 15, pismo z dnia 23.06.2013 roku k. 16-17 i k. 76-77, decyzja z dnia 31.07.2014 roku k. 18-19 i k. 87-88, druk zgłoszenia szkody k. 55-68, pismo z dnia 11.06.2014 r. k. 71-75, monit k. 78-79, ocena kompleksowa (...) S.A. k. 80-86, dokumenty w aktach szkodowych PL 2014060602047)

W następstwie wypadku z dnia 10.05.2013 u powoda doszło do zmiążdżenia stopy lewej i amputacji urazowej przysiódkowej części stopy lewej. Rozległość i charakter obrażeń ciała spowodowała konieczność dokonania amputacji lewej kończyny dolnej na poziomie 1/3 bliższej podudzia lewego. Powód bezpośrednio po wypadku odczuwał bardzo silne dolegliwości bólowe, zmniejszały się one w wyniku zastosowanego w szpitalu leczenia przeciwbólowego, także po leczeniu w oddziale ortopedii i traumatologii powód odczuwał dolegliwości bólowe, które stopniowo zmniejszały się po zastosowaniu przepisanych przy wypisie ze szpitala leków. Obecnie powód nie zgłasza dolegliwości bólowych kikutu kończyny. W następstwie w/w wypadku powód doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 45% w myśl p. 161 b tabeli: „Ocena procentowa stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu -Załącznik do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r. (poz.1974) (Dz. U. Nr 234, poz. 1974)”. Wysokość uszczerbku na zdrowiu uzasadniona jest dokonana amputacją kończyny, utrudniająca chodzenie. Doznany uraz ogranicza możliwość samodzielnego poruszania się powoda, tym samym ograniczając zdolność do społecznego funkcjonowania powoda. Powód porusza się z użyciem protezy kończyny dolnej lewej, używa kuli łokciowej do asekuracji. Możliwość wystąpienia w przyszłości dalszych, negatywnych skutków w/w urazu jest wysoce nieprawdopodobna, zmiany mają charakter stabilny i utrwalony. Nie ma możliwości powrotu powoda do zdrowia - amputacja części kończyny dolnej lewej ma trwały charakter. Aktualnie powód nie wymaga rehabilitacji. Proteza, w jaką powód został zaopatrzony jest wystarczająca i sprawna technicznie, nie zachodzi potrzeba wyposażenia powoda w inną protezę kończyny dolnej. Powód porusza się samodzielnie i wymaga pomocy innych osób w niewielu czynnościach życia codziennego i niewielkim wymiarze czasowym - średnio około 0,5 godziny dziennie. Powód porusza się samodzielnie, może prowadzić gospodarstwo domowe - z wyłączeniem czynności wymagających długotrwałego stania, chodzenia i dźwigania znacznych ciężarów, natomiast samodzielne uprawianie ogródka jest utrudnione. Powód nie wymaga stosowania żadnych leków ani specjalnej diety z powodu następstw wypadku.

(dowód: opinia sądowo-lekarska k. 136-137, opinia uzupełniająca k. 158)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów przedłożonych przez strony, których wiarygodności nie podważano.

Okoliczności konsekwencji powypadkowych w stanie zdrowia powoda Sąd ustalił na podstawie opinii biegłego chirurga wraz z opinią uzupełniającą, które uznał za fachowe i rzetelne. Do zarzutów pozwanego (...) S.A. biegły rzetelnie odniósł się w opinii uzupełniającej.

Sąd oddalił wniosek dowodowy powoda o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego psychiatry, psychologa. Powód nie podejmował żadnego leczenia w tych specjalnościach. Ocena krzywdy psychicznej jakiej powód doznał w wypadku należy do kognicji sądu i nie wymaga opiniowania specjalistów.

Zeznania powoda Sąd uznał za częściowo wiarygodne. Powód prawdziwie opisał okoliczności wypadku oraz przebieg leczenia. Sąd nie podzielił zeznań powoda w zakresie przychodów jakie uzyskiwał z uprawy swojej działki. Powód dochody z uprawy warzyw opisywał różnie podczas składania zeznań informacyjnych i podczas składania zeznań na ostatniej sprawie, podając, że jest to 500 zł miesięcznie w sezonie lub 1000 zł rocznie. Jego zeznania w tym przedmiocie były niejednoznaczne. Zdaniem Sądu powód wyolbrzymił dochodowość tych uprawy, biorąc pod uwagę chociażby zły stan somatyczny powoda przed tym wypadkiem.

Zeznania słuchanego informacyjnie pozwanego S. J. (1) Sąd uznał za wiarygodne. Pozwany podkreślał, że nie zna okoliczności wypadku, bo nie był na miejscu. Prawdziwie przedstawił, iż pracownicy posiadali odpowiednie przeszkolenia, a zakład był kontrolowany przez odpowiednie inspekcje. Sąd pominął dowód z zeznań pozwanego S. J. k. 166, z uwagi na niestawiennictwo pozwanego na ostatniej rozprawie, na mocy art. 302 par 1 kpc. Ponadto podczas przesłuchania informacyjnego pozwany nie był w stanie opisać okoliczności istotnych dla tej sprawy.

Zeznania świadka L. R. Sąd podzielił w całości. Świadek prawdziwie opisała proces funkcjonowania powoda po wypadku, konieczność pomocy mu we wszelkich spawach życia codziennego.

Zeznania świadków D. S. i D. Z. (1) na okoliczność przebiegu Sąd uznał za wiarygodne. Zeznania świadków korespondują z informacjami podawanymi podczas postępowania przygotowawczego.

Sąd pominął dowód z przesłuchania świadka A. R. z uwagi na cofnięcie tego dowodu przez powoda k. 111.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na częściowe uwzględnienie.

W ocenie Sądu podstawą prawną odpowiedzialności pozwanego S. J. (1) stanowi art. 430 § 1 kc, a nie art. 120 kp. Pozwany S. J. nie odpowiada za działania pracownika M. S., gdyż nie był on zatrudniony na umowę o pracę a na umowę zlecenia (umowa zlecenia w aktach karnych k. 15). Niemniej jednak uznany winnym spowodowania szkody na zdrowiu powoda M. S. wykonywał czynności związane z przesuwaniem kontenerów w skupie złomu, podlegając kierownictwu powoda.

W przedmiotowej sprawie w stosunku do pozwanego S. J. nie znajdzie też zastosowania art. 435 § 1 kc, gdyż ruch wózka widłowego, prowadzonego przez M. S. nie można zakwalifikować jako ruch przedsiębiorstwa wykorzystującego siły przyrody. Prowadzenie na własny rachunek przedsiębiorstwa lub zakładu, które częściowo i nie zawsze, nie we wszystkich zleceniach wprawiane jest w ruch za pomocą sił przyrody, nie uzasadnia jeszcze odpowiedzialności na podstawie art. 435 kc. Do przyjęcia odpowiedzialności z art. 435 kc nie jest wystarczające aby przedsiębiorstwo wykorzystywało te siły przyrody, lecz konieczne jest aby doszło do przetworzenia tych sił przyrody w ruch przedsiębiorstwa – użycie zatem w przedsiębiorstwie lub zakładzie poszczególnych maszyn zaopatrzonych w silniki nie daje podstawy do zastosowania art. 435kc. Zgodnie z tezą wyroku S.N. z 5 stycznia 2001 r., V CKN 190/2000, niepubl. „Ruch przedsiębiorstwa lub zakładu w ujęciu art. 435 § 1 k.c., to każda działalność tego przedsiębiorstwa lub zakładu, a nie tylko taka, która jest bezpośrednio związana z działaniem sił przyrody i która stanowi następstwa ich

działania” oraz tezą wyroku S.N. z dnia 19 czerwca 2001 r. II UKN 424/00 „Odpowiedzialność na zasadzie ryzyka (art. 435 § 1 KC) oparta jest na założeniu, że samo funkcjonowanie zakładu wprawianego w ruch za pomocą sił przyrody stwarza niebezpieczeństwo wyrządzenia szkody, niezależnie od działania lub zaniechania prowadzącego taki zakład”. Dla przyjęcia odpowiedzialności na zasadzie ryzyka, ustanowionej w art. 435 KC, obojętne jest, czy wypadek nastąpi w bezpośrednim związku z użyciem „sił przyrody”, natomiast istotny pozostaje fakt, że siły te mają podstawowe znaczenie dla wprawienia w ruch przedsiębiorstwa jako całości, przez co rodzi się większe niebezpieczeństwo szkód, uzasadniające zaostrzenie zasad odpowiedzialności (por. np. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 26 sierpnia 1958 r., 3 CR 1370/57, OSN 1960 z. 1, poz. 16 oraz z dnia 25 stycznia 1961 r., 4 CR 360/60, OSNCP 1963 z. 1, poz. 8). Zgodnie z tezą wyroku S.N. z dnia 21 marca 2001 r., I PKN 319/2000, OSNAPiUS 2001, nr 18, poz. 8)

Tylko takie przedsiębiorstwo można uznać za wprawiane w ruch za pomocą sił przyrody gdy większość prac wykonywanych jest przy użyciu sprzętu specjalistycznego. Tymczasem większość prac wykonywanych przez pracowników pozwanego S. J. na terenie skupu złomu wymagała pracy ludzi, a nie maszyn.

Pozwany ubezpieczyciel (...) S.A. odpowiada na podstawie zawartej z pozwanym S. J. umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej dla klienta indywidualnego oraz małego i średniego przedsiębiorcy. Swojej odpowiedzialności co do zasady ubezpieczyciel nie kwestionował. Przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony (art. 822 § 1 k.c.).

Przed przejściem do rozważań dotyczących wysokości roszczeń odszkodowawczych przysługujących powodowi należy podkreślić, że powód błędnie określał odpowiedzialność pozwanych jako odpowiedzialność solidarna i wywodził, że w przedmiotowej sprawie nie ma znaczenia wysokość sumy gwarancyjnej określonej w umowie ubezpieczenia. Odpowiedzialność ubezpieczyciela w świetle art. 822 kc i następnie ma charakter akcesoryjny, ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność tylko wtedy i tylko w takim zakresie, w jakim odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczony. Nie oznacza to jednak, że między zakresem odpowiedzialności cywilnej ubezpieczonego, a odpowiedzialnością ubezpieczyciela można postawić znak równości. Odpowiedzialność ubezpieczonego musi mieścić się w granicach ochrony udzielonej przez ubezpieczyciela, a poza tym musi wystąpić wypadek ubezpieczeniowy, czyli zdarzenie, które strony w umowie ubezpieczenia określiły jako przyczynę uzasadniającą odpowiedzialność ubezpieczyciela. Zakres ochrony ubezpieczeniowej wyznacza przewidziana w umowie suma gwarancyjna, stanowiąca górną granicę odpowiedzialności ubezpieczyciela. Z chwilą wystąpienia wypadku ubezpieczeniowego poszkodowanemu przysługuje bezpośrednio przeciwko ubezpieczycielowi roszczenie prawno-ubezpieczeniowe, które w doktrynie kwalifikowane jest jako specyficzna figura prawna, niepodlegająca zaliczeniu do tradycyjnej konstrukcji roszczenia deliktowego czy kontraktowego (*actio directa*). W relacji ubezpieczyciel - poszkodowany mają zastosowanie zarówno przepisy prawa ubezpieczeń, jak i przepisy prawa cywilnego dotyczące obowiązku naprawienia szkody, natomiast poszkodowany zajmuje na gruncie tych zasad szczególną pozycję prawną, ponieważ przysługują mu dwa odrębne roszczenia. Zachodzi między nimi ścisła współzależność polegająca na tym, że oba roszczenia istnieją obok siebie dopóty, dopóki jedno z nich nie zostanie zaspokojone. Poszkodowany nie może uzyskać dwóch odszkodowań, a o tym, w jaki sposób i w jakiej kolejności nastąpi realizacja przysługującego mu odszkodowania decyduje sam, kierując żądanie przeciwko ubezpieczonemu albo ubezpieczycielowi, albo przeciwko obu nim równocześnie. W razie pozwania obu wymienionych podmiotów nie ma podstaw do przyjęcia solidarnej odpowiedzialności sprawcy szkody i ubezpieczyciela. W sytuacji, w której dwaj dłużnicy na podstawie różnych stosunków prawnych łączących ich z wierzycielem mają spełnić na jego rzecz to samo świadczenie, zachodzi konstrukcja odpowiedzialności *in solidum*.

Reasumując strona pozwana (...) S.A. w W. w świetle postanowień umowy ubezpieczenia za wypadku powoda odpowiada do kwoty 150.000 zł, wskazanej w umowie jako suma gwarancyjna, czyli górna granica odpowiedzialności.

Odpowiedzialność ubezpieczyciela według postanowień umowy ubezpieczenia pomniejszana jest również o 4.000 zł franczyzy redukcyjnej, o którą pomniejszane jest każde wypłacane świadczenie. Zdaniem Sądu zakresie tej kwoty 4000 zł z tytułu franczyzy redukcyjnej ubezpieczyciel odpowiada względem poszkodowanego *in solidum* z razem z

ubezpieczonym, skoro suma gwarancyjna wskazana w umowie dotyczy kwoty 150.000 zł. Ubezpieczyciel odpowiada zatem do takiej sumy gwarancyjnej, a od ubezpieczonego może jednak potracić kwotę 4000 zł.

W dalszej kolejności Sąd odniósł się do zarzutu przyczynienia powoda do szkody podniesionego przez ubezpieczyciela. W świetle orzecznictwa, jeżeli poszkodowany przyczynił się do wypadku, przysługujące mu roszczenia odszkodowawcze i o zadośćuczynienie ulega zmniejszeniu na podstawie art. 362 k.c., który stanowi, że jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania szkody lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron. Przyczynienie się poszkodowanego jest jedynie warunkiem miarkowania odszkodowania, a jego konsekwencją jest jedynie powinność badania przez sąd okoliczności decydujących o tym, czy zmniejszenie odszkodowania powinno w ogóle nastąpić (por. wyrok S z dnia 3.08.2006 r IV CSK 118/06).

Zarzutu tego Sąd nie uwzględnił. Ubezpieczyciel nie udowodnił swoich twierdzeń o zawinięciu powoda w doznanej szkodzie. Przeprowadzone postępowanie dowodowe nie potwierdziło zasadności tego zarzutu. Powód jako klient skupu złomu zachowywał się na placu skupu prawidłowo. Na terenie skupu nie istniał zakaz przebywania na placu, a jedynie ostrzeżenia o zakazie wchodzenia do kontenerów ze złomem. W wyniku przesuwania kontenera i przemieszczania się przez powoda przed ten kontener doszło do wypadku.

Art. 445 § 1 kc pozwala na zasądzenie odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Chodzi tu o krzywdę ujmowaną jako cierpienie fizyczne (ból i inne dolegliwości) oraz cierpienia psychiczne (tj. ujemne uczucia przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi lub następstwami uszkodzenia ciała albo rozstroju zdrowia). Wielkość zadośćuczynienia zależy od oceny całokształtu okoliczności, w tym rozmiaru doznanych cierpień, ich intensywności, trwałości czy nieodwracalnego charakteru. Przy ustalaniu rozmiaru cierpień i ujemnych doznań psychicznych powinny być przede wszystkim uwzględniane zobiektywizowane kryteria oceny, jednakże w relacji do indywidualnych okoliczności danego przypadku. Ponadto zadośćuczynienie ma posiadać charakter kompensacyjny i obiektywnie rzecz biorąc musi przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość. Nie jest możliwe zatem zasądzenie kwoty symbolicznej (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 15 lutego 2006r., IV CK 384/05; por. także wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 8 listopada 2005r., I Aca 329/05). Z drugiej jednak strony zadośćuczynienie nie może być zbyt wygórowane, bo prowadziłoby to do nieuzasadnionego wzbogacenia osoby poszkodowanej. Jego kwota winna być tak dobrana, aby odpowiadała aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 września 2001r., III CKN 427/00).

Ustalając kwotę należnego powodowi zadośćuczynienia Sąd rozważył wszystkie okoliczności mające wpływ na rozmiar doznanej przez niego krzywdy. Sąd miał na uwadze stopień natężenia cierpień fizycznych, psychicznych K. C.. Sąd zauważył, że powód w wyniku wypadku utracił nogę i z osoby pełnosprawnej stał się kaleką. Zakres cierpień fizycznych powoda był znaczny, wiązał się z dużymi dolegliwościami bólowym, rehabilitacją i nauką chodzenia przy pomocy protezy. Ponadto uszczerbek na zdrowiu powoda wynosi 45%. Także rozmiar cierpień psychicznych powoda był znaczny. Przeżyty wypadek spowodował bowiem ograniczenia w codziennej egzystencji dla powoda. Wiązał się z koniecznością rezygnacji z wszystkich pasji, które uprawiał, w tym hodowli warzyw. Urata nogi odbiła się negatywnie na życiu towarzyskim powoda i jego aktywności fizycznej. Powoda dodatkowo obciąża fakt, że już nigdy nie wróci do pełnej sprawności, będzie zależny od pomocy.

Sąd uznał, że dla złagodzenia cierpień fizycznych i psychicznych powoda należy przyznać mu zadośćuczynienie kwocie 150.000 zł, pomniejszone o wypłacone 48.603,60 zł przez ubezpieczyciela, co ostatecznie daje kwotę 101.396,40 zł. Kwotę tą jednak Sąd pomniejszył o 4000 zł franczyzy redukcyjnej, którą według żądania pozwu zasądził osobno od pozwanych (...) S.A. i S. J. ale in solidum, co szczegółowo omówiono wyżej. Dało to kwotę 97.396,40 zł. Do kwoty tej Sąd jednak doliczył skapitalizowane odsetki w kwocie 432.77 zł od kwoty wypłaconej przez ubezpieczyciela w dniu 31.07.2014 roku tj. 48.603,60 zł za okres od 6.07.2014 do 1.08.2014 roku, co dało łącznie zasądzone w punkcie I sentencji kwotę 97.829,17 zł. Strona pozwana według art. 817 § 1 k.c. była zobowiązana zapłacić odszkodowanie w terminie 30 dni od daty zgłoszenia szkody tj. od 6.06.2014 roku. Skoro szkody w tym terminie nie zlikwidowała Sąd przyznał powodowi ustawowe odsetki od wypłaconej w dniu 31.07.2014 roku kwoty zadośćuczynienia. Sąd od kwoty

97.360,40 zł przyznał powodowi odsetki ustawowe od dnia 6.07.2014 roku, czyli po upływie 30 dni od daty wezwania do zapłaty. Terminem, od którego należą się odsetki za opóźnienie w zapłacie zadośćuczynienia za krzywdę, może być, w zależności od okoliczności sprawy, zarówno dzień poprzedzający wyrokowanie o zadośćuczynieniu, jak i dzień tego wyrokowania (wyrok sądu apelacyjnego z dnia 4.09.2012 r. I ACa 713/12 LEX nr 1220501).

Odszkodowanie przewidziane w art. 444 § 1 k.c. obejmuje wszelkie wypadki pozostające w związku z uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia, jeżeli są konieczne i celowe. Przykładowo można wymienić koszty leczenia (pobytu w szpitalu, konsultacji u wybitnych specjalistów, dodatkowej pomocy pielęgniarskiej, koszty lekarstw itp.), specjalnego odżywiania się, nabycia protez i innych koniecznych aparatów (okularów, aparatu słuchowego, wózka inwalidzkiego itp., wydatki związane z przewozem chorego do szpitala i na zabiegi, z przejazdami osób bliskich w celu odwiedzin chorego w szpitalu, z koniecznością specjalnej opieki i pielęgnacji, koszty zabiegów rehabilitacyjnych, przygotowania do innego zawodu (np. opłaty za kursy, szkolenia, koszty podręczników i innych pomocy, dojazdów itp.). Powód zgłosił żądania zasądzenia odszkodowania za zakup protezy. Nie udowodnił jednak w niniejszej sprawie, że wymagano nowego zaprotezowania. Wykluczył to biegły ortopeda sporządzający opinie w tej sprawie. Ponadto powód w swoich zeznaniach podał, że zakupioną protezę w całości zrefundował mu NFZ. To roszczenie powoda z pozwu Sąd uznał w takich okolicznościach za bezzasadne.

Powód zgłosił również żądanie zasądzenia od pozwanych renty na zwiększone potrzeby tj. koszty pomocy osoby trzeciej i renty z tytułu utraconych dochodów z prowadzonego przydomowego warzywniaka.

Renta według art. 444 § 2 k.c. przysługuje w wyniku utraty przez poszkodowanego możliwości do pracy zarobkowej, co pociąga za sobą szkodę w postaci zmniejszenia dochodów, zmniejszenia się widoków na przyszłość, rozumianych jako przyszła strata majątkowa związana z indywidualnymi właściwościami poszkodowanego oraz z zwiększeniem się jego potrzeb na przyszłość, które są również szkodą przyszłą i odzwierciedlają stale powtarzające się wydatki na ich zaspokojenie. Analizując przedmiotowe żądanie należy mieć na uwadze jego przyszły charakter a także to, iż każda z wyżej wymienionych okoliczności musi mieć charakter trwały i może być samodzielną przesłanką zasądzenia renty.

Sąd uznał co do zasady żądanie renty zgłoszone przez powoda za nieuzasadnione. Uwzględnienie roszczenia rentowego w stosunku do pozwanego ubezpieczyciela wykraczałoby poza umowny zakres odpowiedzialności ubezpieczeniowej i z tego powodu podlegało oddaleniu. Sąd nie znalazł również podstaw aby rentę zasądzić od pozwanego S. J. na rzecz powoda. Według opinii biegłego ortopedy powód wymaga tylko niewielkiej czasowo pomocy w czynnościach bieżącej egzystencji, które miesięcznie wynoszą około 15 godzin. Mnożąc tą liczbę godzin przez stawkę opieki, którą zdaniem Sądu nie można określić na wyżej niż 10 zł, uwzględniając stawki opieki świadczonej przez ośrodki pomocy społecznej na terenie powiatu (...), koszty miesięcznej opieki potrzebnej powodowi kształtują się na poziomie 150 zł. Powód pobiera jednak zasiłek pielęgnacyjny w kwocie 210 zł, w ramach którego rekompensowane ma te koszty pomocy. Powód nie udowodnił natomiast, że ze sprzedaży wyhodowanych warzyw uzyskiwał regularne i pewne kwoty, które miały wpływ na wysokość jego budżetu domowego. Powód zajmował się uprawą roślin w zasadzie w celach hobbyistycznych, co zostało uwzględnione przy przyznaniu mu stosownego zadośćuczynienia. Dochodowość upraw biorąc pod uwagę niewielki areał działki powoda, konieczność poniesienia kosztów zakupu nawozów, sadzonek była marginalna. Powód sam nie był w stanie określić tej dochodowości precyzyjnie, w ocenie Sadu znacznie ją zawyżył. Uprawa przydomowego ogródka mogą mieć wpływ na wysokość kosztów utrzymania powoda tj. zmniejszenie wydatków na żywność, co w skali miesiąca, biorąc pod uwagę sezonowość upraw nie przekraczała 50 zł. Kwota ta mieści się w pozostałej części zasiłku pielęgnacyjnego pobieranego przez powoda.

Odnośnie ustalenia odpowiedzialności pozwanych na przyszłość, to żądanie to Sąd oddalił. Mimo nowelizacji przepisów o przedawnieniu roszczeń z czynów niedozwolonych, także obecnie jest możliwość ustalenia odpowiedzialności za skutki wypadku na przyszłość. Teza uchwały SN z dnia 24 lutego 2009 r. sygn. akt III CZP 2/09, brzmi, iż pod rządem art. 442¹ § 3 k.c. powód dochodzący naprawienia szkody na osobie może mieć interes prawny w ustaleniu odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości. W uzasadnieniu powołanego orzeczenia Sąd Najwyższy zwrócił uwagę, iż choć istotnie w obecnym stanie prawnym wyeliminowane zostało niebezpieczeństwo upływu terminu przedawnienia roszczenia o naprawienie szkody na osobie wcześniej

niż szkoda ta się ujawniła, nadal aktualny pozostaje argument, iż ustalenie odpowiedzialności pozwanego na przyszłość ma na celu wyeliminowanie lub przynajmniej złagodzenie trudności dowodowych mogących wystąpić z kolejnym procesie odszkodowawczym z uwagi na upływ czasu pomiędzy wystąpieniem zdarzenia wywołującego szkodę, a dochodzeniem jej naprawienia. SN zaakcentował, iż aktualnie, gdy nie został w żaden sposób ograniczony czas, w jakim może ujawnić się szkoda na osobie prowadząc do powstania odpowiedzialności pozwanego za skutki danego zdarzenia, drugi, czy kolejny proces odszkodowawczy może toczyć się nawet po dziesiątkach lat od wystąpienia zdarzenia wyrządzającego szkodę. Trudności dowodowe z biegiem lat narastają, a przesądzenie w sentencji wyroku zasądzającego świadczenie odszkodowawcze o odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości, zwalnia powoda (poszkodowanego) z obowiązku udowodnienia istnienia wszystkich przesłanek odpowiedzialności podmiotu, na którym taka odpowiedzialność już ciąży. SN zwrócił też uwagę, iż ocena czy powód ma interes prawny w ustaleniu odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości z danego zdarzenia musi być dokonana każdorazowo z uwzględnieniem okoliczności konkretnej sprawy.

Odnosnie pozwanego ubezpieczyciela to ustalenie odpowiedzialności na przyszłość przekroczyłoby odpowiedniość (...) S.A. określoną w umowie ubezpieczenia do kwoty 150.000 zł i już z tego względu w stosunku do tego pozwanego powództwo w tym zakresie należało oddalić. Nie zasadnie jest jednak ustalenie odpowiedzialności pozwanych na przyszłość w tym pozwanego S. J., gdyż według opinii biegłego chirurga obecny stan zdrowia powoda jest stabilny, a proces leczenia zakończony. Powód nie wymaga obecnie nawet rehabilitacji ani zakupu nowej protezy. Jak sam podawał remont mieszkania z uwzględnieniem przystosowania do potrzeb osoby niepełnosprawnej został już przeprowadzony. W takich okolicznościach to żądanie Sad uznał za nieuzasadnione.

O kosztach Sąd rozstrzygnął w oparciu o art. 100 i 102 kpc. Powód wygrał sprawę w stosunku do ubezpieczyciela w połowie, zatem na zasadzie art. 100 kpc Sad zniósł koszty zastępstwa procesowego stron w tym zakresie i nakazał ściągnąć od (...) S.A. na rzecz SP opłatę od pozwu od zasądzonego roszczenia. W stosunku do pozwanego S. J. powód w zasadzie uległ, gdyż powództwo uwzględniono tylko do kwoty 4000 zł in solidum. Sąd uznał jednak, że należy zastosować art. 102 kpc i zwolnić powoda od obowiązku zwrotu pozwanemu kosztów zastępstwa prawnego. Zasady słuszności sprzeciwiały się obarczaniu powoda tymi kosztami, skoro postępowanie dowodowe potwierdziło, iż w prowadzonym przez pozwanego zakładzie występowały nieprawidłowości, to powód miał uzasadnione uprawnienie do wystąpienia przeciw niemu na drogę sądową.

SSO Maria Tokarz